

PAMIĘTAJ !!!

***WYŁĄCZAJ,
OSZCZĘDZAJ,
ODZYSKUJ,
IDŹ PIESZO,
ZMIENIAJ.***

W trosce o czyste środowisko

**Dla nas
i przyszłych pokoleń**

Lipno 2009

Jeszcze nie tak dawno nasze miasta wyglądały inaczej. Każdy mieszkaniec na swój sposób radził sobie z odpadami, a kwestie oszczędzania wody i energii elektrycznej były mu obce. Człowiek nastawiony był na branie nic w zamian nie dając. I tak doszliśmy do obrazu współczesnego świata, w którym trudno obcować ze śmieciami, ze spalinami wydobywającymi się z ogromnej ilości samochodów jak i kominów fabryk, ogromnym hałasem, deficytem surowców naturalnych itd.

Każdy z nas lubi spacerować czystymi ulicami miasta, zbierać grzyby w pięknym, zielonym lesie, oddychać czystym, świeżym powietrzem. Denerwują nas leżące na chodnikach opakowania od lodów, reklamówki, papierki po cukierkach czy plastikowe butelki po napojach.

Czy tak musi być?

OCZYWIŚCIE, ŻE NIE !!!

Dlatego też, czy jesteś duży czy mały, prosimy Cię w imieniu naszej planety Ziemi aby była ona naszym wspólnym domem, bez dymu, trucizn w rzekach, zniszczonych lasów, hałd niepotrzebnych śmieci. Pomóż zwierzętom, lasom, rzekom, wszystkiemu co żyje wokół Ciebie. Zrobisz to dla siebie i przyrody całej, w której ze wszystkimi w zgodzie żyć chcemy.

Zachęcamy Ciebie abyś zapoznał się z kilkoma praktycznymi poradami, które nie wymagają od Ciebie żadnego dodatkowego wysiłku, i abyś wprowadził je w swoim życiu codziennym. Tym samym będziesz mógł nazywać siebie „**Ekopozytywnym**”. To będzie Twój ekologiczny styl życia.

Rozmawiaj ze swoimi rodzicami, przyjaciółmi o tym, co możecie wspólnie zrobić dla ochrony środowiska naturalnego. W ten sposób wpływasz na czyjąś świadomość, uczysz innych jak być przyjaznym dla środowiska!

Opracował:

Mgr inż. Marek Błaszek

Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Bydgoszczy

Wydawca: Urząd Miejski w Lipnie, Pl. Dekerta 8, 87-600 Lipno

Sfinansowano z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Lipnie

10 PRAKTYCZNYCH PORAD

Największym wrogiem klimatu jest dwutlenek węgla. Jego nadmierna emisja powoduje globalne ocieplenie. Pamiętaj, nie tylko fabryki i samochody emitują CO₂, robi to każdy z nas! Im szybciej zdamy sobie z tego sprawę, tym efektywniej włączymy się w ochronę klimatu na Ziemi.

STOSUJ ENERGOOSZCZĘDNE ŻARÓWKI!

Energooszczędne żarówki zużywają **75-80% mniej energii** niż konwencjonalne, a ich żywotność jest 10-krotnie większa niż tradycyjnych. Kupując energooszczędną świetlówkę o mocy 21W zamiast zwykłej żarówki o mocy 100W zaoszczędzisz nawet 200 złotych w okresie jej użytkowania. Zastąpienie pięciu zwykłych żarówek w domu przez ok. 5 godzin dziennie żarówkami energooszczędnymi zmniejsza emisję CO₂ o ok. 250 kg rocznie. Czy Twoi rodzice wymienili już wszystkie żarówki na energooszczędne?

OSZCZĘDZAJ WODĘ!

Nie musisz wiedzieć, że ludzie w Afryce muszą chodzić po wodę czasem i kilkanaście kilometrów w jedną stronę. Jesteśmy w Polsce, a tu wody zawsze było pod dostatkiem. Niestety, pod wpływem zmian klimatu może się to zmienić.. Dlatego już dzisiaj pamiętajmy, aby **zakręcać kran podczas mycia zębów**. Gdy tego nie robisz, marnujesz ok. 5 litrów wody, a pośrednio wysyłasz do atmosfery ok. 3 kg CO₂ rocznie. Korzystaj też częściej z prysznica niż wanny. . Oszczędzasz wodę i ograniczasz emisję CO₂ do ok. 230 kg na osobę rocznie. Czy wiesz, że minuta mycia zębów pod bieżącą wodą oznacza stratę nawet 9 l wody ? W skali kraju daje to aż 132 miliardy wody rocznie co wystarczałoby na napełnienie 47 tysięcy basenów olimpijskich. Jeżeli woda kapie a częstotliwością jednej kropli na sekundę to rocznie stracisz nawet 12 tys litrów.

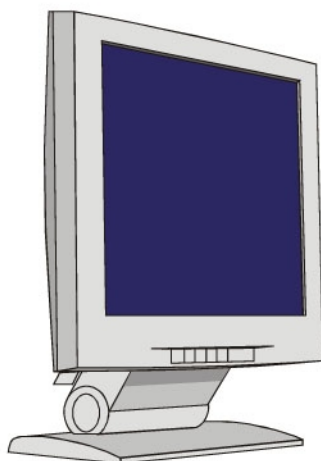

GOTUJ TYLE WODY, ILE AKURAT POTRZEBUJESZ!

Gdyby wszyscy Europejczycy gotowali tyle wody, ile naprawdę potrzebują, czyli średnio **o 1 litr wody dziennie mniej**, zaoszczędzona energia mogłaby zasilić jedną trzecią oświetlenia ulicznego w Europie! Gotuj więc tylko tyle wody, ile potrzebujesz na przyrządzenie kawy czy herbaty, a nie będziesz marnować niepotrzebnie energii i ograniczysz emisję dwutlenku węgla – naukowcy twierdzą, że nawet o ok. 25 kg rocznie! To mniej więcej tyle co 25 jednolitrowych kartonów soku pomarańczowego. Sporo...

PAMIĘTAJ O WYŁĄCZANIU FUNKCJI "STAND-BY" NA TWOICH SPRZĘTACH!

Przycisk stand-by jest najbardziej podstępny pożeraczem prądu. Czerwona dioda, sygnalizująca stan czuwania urządzenia, świadczy o tym, że **cały czas z sieci pobierany jest prąd**. Zazwyczaj mamy w mieszkaniu po kilka urządzeń, które posiadają funkcję stand-by. Średnie gospodarstwo domowe zużywa w ten sposób 114 kWh rocznie, co daje koszt 40,4 zł i 140 kg CO₂ wyemitowanego do atmosfery! Gdyby tylko połowa urządzeń w naszym domu była wyłączana z sieci, a nie pozostawiana w stanie czuwania, w skali kraju moglibyśmy ograniczyć emisję CO₂ o 1 mln ton!

POPROŚ RODZICÓW ABY PRZY ZAKUPIE NOWEGO SPRZĘTU AGD I RTV SPRAWDZALI UWAGĘ NA PARAMETRY

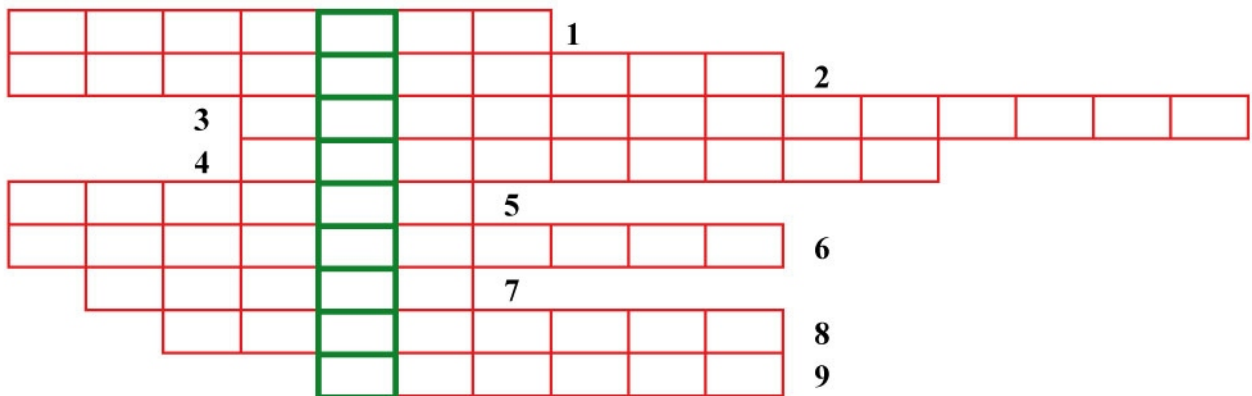
Sprzętu AGD zużywa dużo energii. **Oszczędzisz swoje rachunki za prąd i znacznie ograniczysz emisję CO₂ do atmosfery**, jeśli: twoja lodówka nie będzie stała przy grzejniku, kuchence lub w miejscu nasłonecznionym i będziesz ją regularnie rozmrażać (nawet 1-centymetrowa warstwa lodu w zamrażalniku sprawia, że urządzenie zużywa znacznie więcej energii); zainwestujesz w płytę indukcyjną, która jest najbardziej energooszczędna i będziesz gotować tyle wody, ile naprawdę potrzebujesz i najlepiej w garnku pod przykryciem; nie będziesz otwierać zbyt często piekarnika podczas pieczenia; twoja zmywarka będzie pracować tylko przy pełnym załadunku, a ty będziesz pamiętać o używaniu programów oszczędnego zmywania i prania.

KAŻDY Z NAS MUSI SEGREGOWAĆ ŚMIECI!

Tak, wiele osób mówi, że to się nie sprawdza, że i tak wszystko ląduje na jednym wysypisku. Nie poddawaj się! Gdybyśmy wszyscy pamiętali o segregacji śmieci i recyklingu (a zarządcy miast zadbaliby o logistykę całego procesu), **przetworzenie jednej tony makulatury pozwoli dalej żyć 17 drzewom**. Zdrowe dziesięciometrowe drzewo produkuje średnio ok. 118 kg tlenu rocznie, człowiek zużywa go 176 kg – dwa drzewa średniej wielkości zaspokajają potrzeby jednej osoby! To chyba wystarczający powód, by przetwarzać na przykład makulaturę. Gdy tylko wyrzucimy śmieci do pojemnika, to przestajemy o nich myśleć i słusznie, w końcu płacimy za to, żeby zniknęły nam z oczu. Niestety tak nie jest. Większość z nich ląduje na wysypisku (w Polsce prawie 92% śmieci trafia na wysypiska, a zaledwie 8% podlega segregacji). Wysypiska śmieci są ogromną bombą ekologiczną. To źródło wycieku szkodliwych substancji do wód gruntowych, emisja szkodliwych gazów do atmosfery. I co najważniejsze – te śmieci będą tam leżeć dziesiątki lat.

Rozwiąż krzyżówkę

Po wpisaniu odgadniętych haseł, w zaznaczonej kolumnie odczytasz rozwiązanie.

1. Źródło energii dla latarki
2. Rozdzielanie odpadów według materiału, z którego zostały wykonane
3. Miejsce gdzie oczyszcza się ścieki
4. Składowisko odpadów
5. Rodzaj metalowego pojemnika, w którym sprzedaje się np. zimne napoje
6. Niepotrzebny lub zniszczony papier, który zbieramy i oddajemy do skupu
7. Zamykane szklane naczynie, w którym przechowuje się np. przetwory
8. Duży pojemnik na odpady
9. Czasopismo, które ukazuje się codziennie i zawiera najważniejsze wiadomości z kraju i ze świata

ZAPOZNAJ SIĘ Z ZASADAMI PRAWIDŁOWEJ SEGREGACJI ODPADÓW

ŚMIECIOWE ABC, czyli JAK POSTĘPOWAĆ Z ODPADAMI?

I DOROŚLI I DZIECI MUSZĄ SEGREGOWAĆ ŚMIECI!

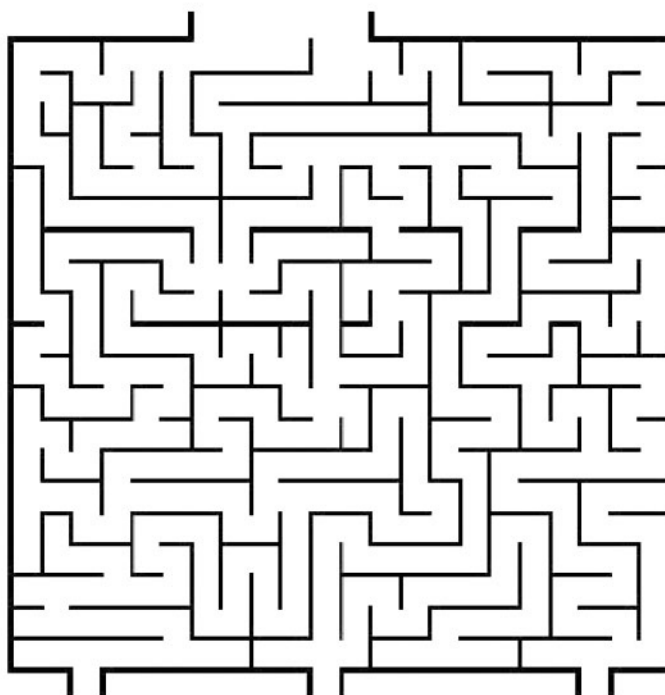
PLASTIK	PAPIER	SZKŁO
 <p>TWORZYWA SZTUCZNE METALE</p> <ul style="list-style-type: none">• puste butelki po napojach (PET)• plastikowe worki i torby reklamowe• butelki po chemii gospodarczej (kosmetyki, środki czystości)• aluminiowe puszki po napojach• puszki po konserwach	 <p>PAPIER</p> <ul style="list-style-type: none">• gazety, książki i zeszyty• tektura zwykła i falista• worki papierowe• kartony• papier szkolny i biurowy	 <p>SZKŁO KOLOROWE BIAŁE</p> <ul style="list-style-type: none">• szklane butelki• słoiki (bez nakrętek)
<p>NIE WRZUCAMY!</p> <ul style="list-style-type: none">• opakowań po smarach i olejach• opakowań po lekach • puszek po farbach i lakierach • styropianu• naczyń jednorazowych • mokrych folii	<p>NIE WRZUCAMY!</p> <ul style="list-style-type: none">• celofanu • tapet • zatłuszczonego papieru • opakowań z resztkami żywności • kalki • lakierowanych i foliowanych katalogów • kartonów po mleku i sokach	<p>NIE WRZUCAMY!</p> <ul style="list-style-type: none">• szyb okiennych • szyb samochodowych • luster • opakowań po lekach • szkła żaroodpornego• nakrętek • kapsli • ceramiki• doniczek • żarówek

DOBRE RADY NA ODPADY:

- ✓ butelki plastikowe zgniataj i zakręcaj
- ✓ zgniataj puszki, pudełka, kartony
- ✓ zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz przepalone żarówki i świetlówki zanieś do wyznaczonego punktu
- ✓ przeterminowane leki i opakowania po lekarstwach zanieś do pojemnika ustawionego w aptece
- ✓ zużyte baterie zanieś do pojemników ustawionych w supermarketach, punktach fotograficznych lub szkołach
- ✓ na odpady poremontowe (np. gruz, puszki po farbach i lakierach) zamów pojemnik

Rozwiąż labirynt

Przejdź przez labirynt i wrzuć odpady do właściwych pojemników.
Napisz pod pojemnikami jaki powinny mieć kolor lub je pomaluj.

SŁOWNICZEK

Odpady – zużyte przedmioty, różne materiały i płyny, które powstały w wyniku działalności człowieka, ale są mu już niepotrzebne.

Wysypisko śmieci – specjalnie przygotowane miejsce, oddalone od ludzkich siedlisk, gdzie wywozi się i wyrzuca odpady, których nie da się ponownie wykorzystać.

Ekopozytywny styl życia – codzienne zachowania dorosłych i dzieci korzystne dla środowiska.

Segregacja odpadów – podział odpadów w zależności od rodzaju materiału z jakiego zostały wykonane i wybranie tego, co nadaje się do powtórnego wykorzystania i przetworzenia.

Recykling – ponowne wykorzystanie materiałów odpadowych w celu wyprodukowania nowych przedmiotów użytecznych

POPROŚ RODZICÓW ABY OBNIŻYLI TEMPERATURĘ W DOMU TYLKO O 1°C!

Choć trudno to sobie wyobrazić, to obniżenie temperatury w domu o 1°C ogranicza emisję CO₂ nawet o 300 kg rocznie. Chroniąc klimat, **zmniejszasz także swoje rachunki za energię i centralne ogrzewanie**. Jeśli masz możliwość zaprogramowania termostatu, to zrób to tak, **aby w nocy lub podczas nieobecności domowników temperatura była niższa**. Większość kaloryferów nowszej generacji też pozwala na ustawianie termostatu. Gdy cię nie ma w domu, niższa temperatura robi dobrze nawet roślinom. Korzystając z tej opcji również znacznie ograniczasz emisję dwutlenku węgla.

PRZEKONAJ RODZICÓW ABY, GDY MAJĄ SAMOCHÓD PRZESTAWILI SIĘ NA EKO-JAZDĘ!

Zapoznaj rodziców z poniższymi poradami dzięki którym można **zaoszczędzić nawet do 25% paliwa**, a co za tym idzie zmniejszamy koszty eksploatacji, redukujemy emisję gazów cieplarnianych oraz zwiększamy bezpieczeństwo i komfort jazdy.

- Utrzymuj samochód w dobrym stanie i regularnie sprawdzaj poziom oleju.
- Raz w miesiącu sprawdzaj ciśnienie w oponach.
- Usuń niepotrzebne przedmioty z bagażnika i tylnych siedzeń. Im cięższy samochód, tym większe obciążenie dla silnika i większe zużycie paliwa.
- Zamykaj okna, szczególnie przy dużych prędkościach, a także zdejmij pusty bagażnik z dachu samochodu.
- Używaj klimatyzacji tylko wtedy, gdy jest to konieczne.
- Rozpoczynaj jazdę zaraz po zapaleniu silnika i wyłączaj silnik, jeśli zatrzymujesz się na dłużej niż na minutę.
- Prowadź swój pojazd z rozsądną prędkością i przede wszystkim jedź płynnie. Gdy gwałtownie przyspieszasz lub hamujesz, silnik zużywa więcej paliwa i emituje więcej CO₂.

POPROŚ I PRZEKONAJ RODZICÓW ABY ZMIENILI ŚRODEK TRANSPORTU Z SAMOCHODU NA ROWER!

Przemysł, w jaki sposób Twoi rodzice pokonują drogę do pracy czy nawet do sklepu za rogiem. Możesz znacznie ograniczyć ilość dwutlenku węgla, który jest wydzielany w czasie transportu, a przy okazji odczujesz, jak **korzystny wpływ ma to na twoją sylwetkę i zdrowie**. Jazda rowerem na krótkich dystansach to najlepszy sposób zmniejszenia emisji dwutlenku węgla. Dziesięć kilometrów przejechanych samochodem osobowym to emisja do atmosfery 2 kg CO₂. Co więcej w ciągu godziny jeden samochód zamienia w spaliny tyle tlenu, ile zużywa do oddychania w tym samym czasie 800 osób!

Zatem tato, mamę przesiadamy się na rower !!!

